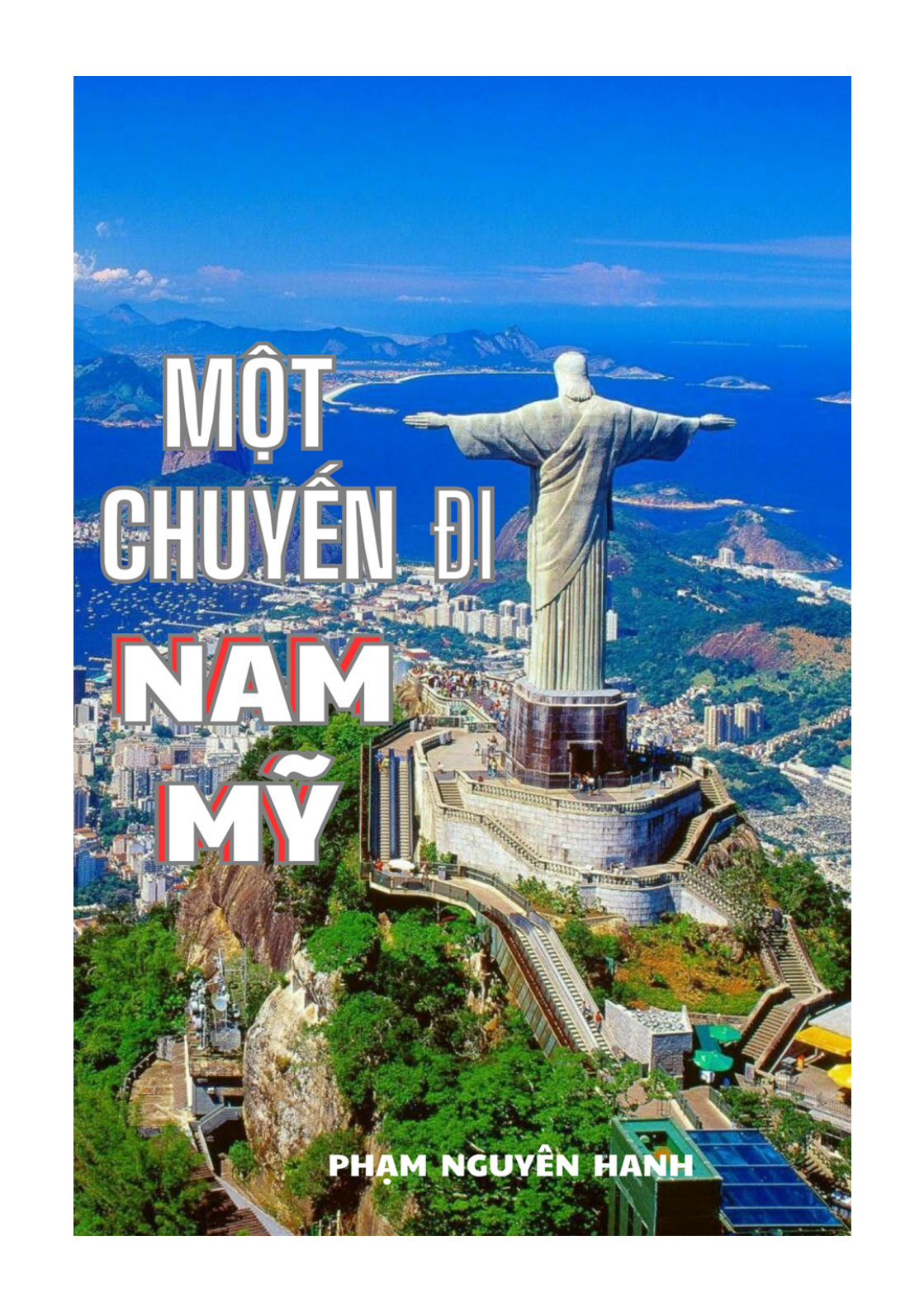

MỘT CHUYẾN ĐI NAM MỸ

PHẠM NGUYỄN HẠNH

một chuyến đi
Nam Mỹ

Phạm Nguyên Hanh

một chuyến đi Nam Mỹ

Phạm Nguyên Hanh

Nguồn: *Phạm Nguyên Hanh*

Bìa: *M. C. P*

một chuyến đi Nam Mỹ

PHẠM NGUYỄN HANH

USA - 2025

Đầu tháng 11 vừa qua, (năm 2024), tôi và một người con trai đi Nam Mỹ, thăm sơ qua 2 nước Brazil và Argentina. Sau 10 ngày đi qua Brazil và đến Buenos Aires, thủ đô của Argentina, đột nhiên tôi bị bệnh, và phải về Mỹ gấp.

Chuyến đi bị rút ngắn. Nhưng chúng tôi đã đi thăm gần hết miền Nam Brazil, và một phần của Argentina. Chúng tôi cũng đến xem được các thác nước Iguaçu của 2 nước Brazil và Argentina, và đến Buenos Aires, thủ phủ của Argentina, được 2 ngày thì trở về Mỹ. Vì thăm Argentina quá sơ sài, chúng tôi không dám ghi lại phần thăm nước này trong bài.

Bài này chỉ trình bày vài điểm được biết về Brazil, tuy sự hiểu biết chỉ vụn vặt và không được đầy đủ. Brazil, tên phiên âm là Ba Tây, tên đầy đủ là Cộng Hòa Liên Bang Brazil, từ thế kỷ 16 là thuộc địa của Portugal (phiên âm là Bồ Đào Nha). Brazil đã giành được độc lập từ năm 1822, và đến năm 1989, một cuộc đảo chánh của quân đội đổi thể chế của quốc gia này từ quân chủ sang cộng hòa. Năm 1960, Rio de Janeiro, thủ phủ thứ nhì của Brazil trong gần hai thế kỷ, nhường chức năng này cho một thành phố mới thành lập có tên là Brasilia. Thành phố này được xây trong một khu đất trống trải trực thuộc Liên Bang, gọi là Distrito Federal. Khu đất này ở cao độ 1,000 m nằm trên cao nguyên gần trung tâm của Brazil, được tiểu bang Goiás nhường lại cho Chính Phủ Liên Bang. Năm 1960,

thủ đô Brasilia được thiết lập theo quyết định của tổng thống thời đó là Kubitschek, và được xây cất theo kế hoạch của hai kiến trúc sư người Brazil tên là Oscar Niemeyer và Lucio Costa và kỹ sư kết cấu người Brazil Joaquim Cardozo. Các công ốc thuộc 3 ngành hành pháp, lập pháp, tư pháp và cả phủ tổng thống, Palacio de Alvorada, đều được Oscar Niemeyer thiết kế. Brasilia nay có hơn 2,920,000 dân và trở thành thành phố đông dân thứ 3 của Brazil. Brazil đã thu hút một số lớn du khách vào năm 2024, nhiều so với các năm trước. Chỉ trong 10 tháng đầu năm 2024, số du khách đã lên gần đến 5.4 triệu người, tăng đáng kể so với các năm trước (năm 2023: 5.9 triệu du khách, đã cao so với số lượng các năm trước bị suy giảm vì bệnh dịch COVID). Một ưu điểm cho chuyến đi cuối năm này

là sự thoải mái cho du khách. Du khách không bị chen chúc xô đẩy như vào dịp đầu năm, có các lễ hội (canival) đông đúc và thường gây ra chen lấn. Nhưng du lịch cuối năm thường bị trở ngại vì nhiều cơn mưa bất thường. Đi thăm Brazil lần này, chúng tôi đã bỏ qua một chỗ rất đặc biệt mà không nơi nào khác có cả. Đó là sông Amazon và khu rừng nguyên sinh rậm rạp, nằm trong 3 nước Brazil, Colombia và Peru. Sông Amazon được xếp hạng là sông dài nhất thế giới, dài hơn cả sông Nile của Ai Cập, và có lưu lượng lớn hơn cả 3 sông Nile, Dương Tử và Mississippi gộp lại. Vào mùa nước lũ, sông Amazon có chỗ rộng đến 190 km, trong khi chiều rộng của sông chỉ có 1.6 km vào mùa khô. Vì vậy chúng ta hiểu vì sao không có một chiếc cầu nào được xây trên sông này. Nếu muốn xem

sông Amazon và khu rừng nguyên sinh, chúng tôi phải bỏ ra thêm ít nhất 1 tuần lễ nữa, điều không thể có được trong dịp đi này.

Chúng tôi ghé thành phố Sao Paulo ngày 1-11-2024, đây là thành phố lâu đời và lớn nhất Brazil, với dân số 12 triệu dân. Đây cũng là thành phố đông dân nhất của châu Mỹ (đông hơn cả New York City và Mexico City), được thành lập trên một vùng cao nguyên gần 1 ven biển Đông Nam của Brazil. Sao Paulo, thủ phủ của tiểu bang Sao Paulo, là thành phố thu hút nhiều dân nhập cư nhất của Brazil. Thành phố được xây dựng trên các ngọn đồi, làm tôi liên tưởng đến San Francisco của California, với nhiều đường phố dài và dốc. Nhiều cao ốc mọc lên sát nhau, bóng mát phủ kín các đường lộ.

Hình 1 - Một khu trung tâm của
Sao Paulo

Bắt đầu thế kỷ 16, các nhà hàng hải, thương gia, và truyền giáo đi lại nhộn nhịp giữa Sao Paulo, thuộc Brazil, và hai nước Portugal và Nhật Bản. Đến đầu thế kỷ 20, một làn sóng di cư vĩ đại của

200,000 người Nhật, tuy được trải trên nhiều tiểu bang của Brazil, nhưng vẫn tập trung đông nhất ở Sao Paulo. Thành phố này được coi như thủ đô không chính thức của nước Nhật ngoài Nhật bản. Sao Paulo không chỉ thu hút người Nhật, nó còn thu hút được dân nhiều lục địa khác nữa, đặc biệt là của châu Âu, nhất là dân nước chủ cũ, người Portugal, mà Brazil đã chọn tiếng nói, tiếng Bồ Đào Nha, là quốc ngữ chính của mình. Kế sau người Portugal là người Ý, hướng về ngành nông nghiệp đang phát triển mạnh ở Sao Paulo.

Hình 2 - Cảnh Sao Paulo với các hoạt động chính, trong đó có cảnh nhập cư của một gia đình Nhật bản.

Hình 3 - Cảnh một khu phố Sao Paulo với cổng chào Nhật bản.

Hình 4 - Một khu chợ trời ở Sao Paulo

Ngày đầu tiên đến Sao Paulo, chúng tôi đến thăm Viện Bảo Tàng Nghệ Thuật Sao Paulo (Museum of Arts of Sao Paulo, thường được viết tắt là MASP), nằm trên một đại lộ chính của thành phố, đại lộ Paulista.

Hình 5 - Mặt tiền Viện Bảo Tàng
Nghệ Thuật thành phố Sao Paulo
(MASP)

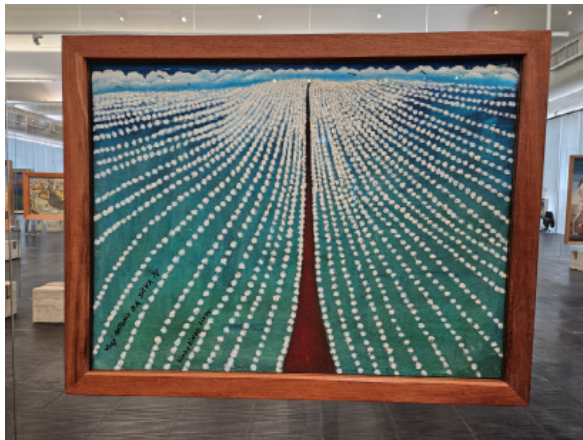
Một họa sĩ tự học người Brazil, tên Aghostinho Batista de Freitas, đã thành công khi vẽ các cảnh của thành phố Sao Paulo, trong đó có cảnh nhà triển lãm MASP. Họa sĩ này có tác phẩm được triển lãm trong Viện Bảo Tàng Nghệ Thuật Sao Paulo.

Hình 6 – Bức họa Viện Bảo Tàng Nghệ Thuật MASP của Aghostinho Batista de Freitas

Hình 7 - Bức họa Composition
của Torsila do Amaral

Hình 8 - Bức họa Beautiful, Beautiful,
Beautiful

của José Antonio da Silva, một họa sĩ nổi danh của Brazil và trưởng thành ở Sao Paulo.

Bên cạnh tác phẩm của nghệ thuật sĩ Brazil, nhiều nghệ sĩ lớn của Âu Châu cũng có tác phẩm được trưng bày trong MASP. Chúng tôi nhận thấy một số tác phẩm của Henri Matisse, Vincent Van Gogh, Edouard Manet, ...

Hình 9 – Bức tranh The Plastic Torso của Henri Matisse

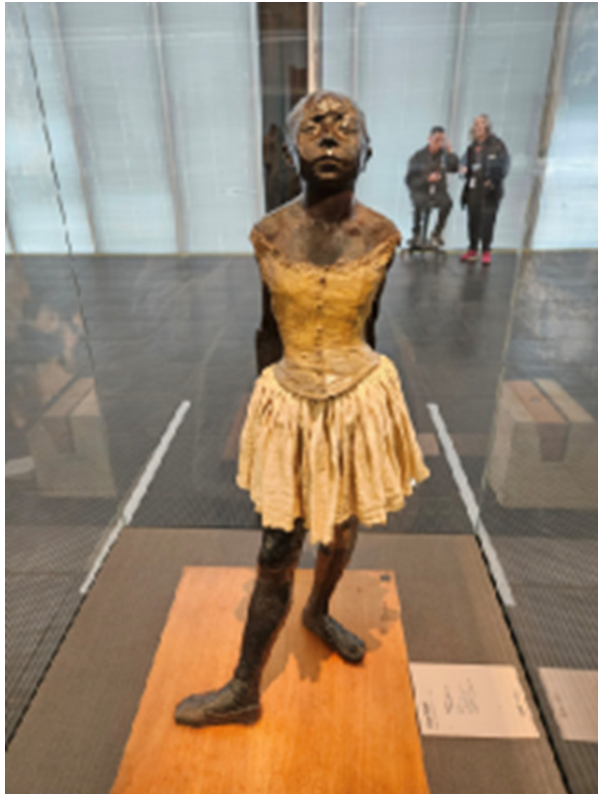
Hình 11 - Tác phẩm A Walk at Twilight
của Vincent Van Gogh

Hình 12 - Bức họa The Cahen d'Anvers
Girls của Pierre August Renoir

Hình 13 - Bức họa nữ kỵ sĩ
Marie Lafèbure của Edouard Manet.

Hình 14 - Bức tượng vũ công ba-lê (ballerina) của Edgar Degas

Sao Paulo còn là thủ phủ của túc cầu thế giới. Thành phố này có 3 đội túc cầu nổi danh: Sao Paulo, Corinthians, và Palmeiras, mỗi đội có một sân vận động riêng, như Morumbi Stadium dành cho đội Sao Paulo, Corinthians Arena, cho đội Corinthians, và Allianz Parque, cho đội Palmeiras. Túc cầu là môn thể thao bình dân nhất tại Sao Paulo, có số người chơi và người xem đông nhất.

Hình 15 – Sân Vận Động

thành phố Sao Paulo

Trên đây là hình mặt tiền Sân Vận Động thành phố Sao Paulo. Đó là một sân vận động lớn trong hơn 20 sân vận động đúng tiêu chuẩn của thành phố. Sân vận động này có một viện bảo tàng lịch sử của môn túc cầu thế giới, đầy đủ với tất cả các giải thưởng mà các đội tuyển Brazil đã đoạt được. Nó còn trình bày sự tiến hóa của môn túc cầu từ lúc hình thành. Hai hình dưới đây (Hình 16 và 17) trình bày sự tiến triển của giày đá banh, và sự cấu tạo của trái banh túc cầu thay đổi qua các thời đại.

Hình 16 – Sự tiến hóa của giày đá banh qua các thời đại

Hình 17 – Sự tiến hóa của trái banh túc cầu qua các thời đại

Hình 18 - Chữ ký của các cầu thủ nổi danh

Một phòng trong viện bảo tàng trình bày chữ ký của các danh thủ túc cầu, trong đó (ngay giữa hình) chúng ta nhận ra chữ ký của danh thủ bậc nhất Pelé, mà tên đầy đủ là Edson Arantes do Nascimento. Ngoài ra, còn có một phòng trưng bày dành riêng cho Pelé. Pelé là cầu thủ độc nhất trên thế giới đoạt 3 giải thưởng FIFA World Cup (các năm 1958, 1962

và 1970). Ông ta còn là cầu thủ trẻ tuổi nhất (17 tuổi) đoạt giải World Cup, và rất được dân chúng Brazil ái mộ, thường gọi là Vua (O Rei). Pelé còn được Ủy Ban Quốc tế Thể vận chọn làm Lực sĩ của Thế Kỳ (Athlete of the Century).

Hình 19-Danh thủ Pelé

Hình 20 - Một phòng trong Viện bảo tàng dành riêng cho danh thủ Pelé

Chiều ngày 4 tháng 11, 2024, chúng tôi rời Sao Paulo và bay đến Rio de Janeiro, thành phố trước đây là thủ đô của Brazil cho đến năm 1960. Rio de Janeiro với trên 6,400,000 dân, thành phố đông dân thứ nhì của Brazil, là một hải

cảng lâu đời có nhiều bãi biển lớn, đẹp và được chăm sóc kỹ lưỡng như các bãi biển Copacabana và Ipanema.

Hình 21 - Bãi biển Copacabana và các cao ốc dọc theo bờ biển.

Hình 22 - Một hình bằng cát trên bãi biển Copacabana, đề cao một thắng cảnh của Rio de Janeiro: tượng Chúa Cứu Thế.

Hình 23 - Bãi biển Ipanema

Ngày hôm sau, chúng tôi đi thăm núi Sugarloaf, một hòn núi đá hoa cương nhỏ nằm ngay cạnh vịnh Guanabara, gần bờ biển Rio de Janeiro. Phương tiện quen thuộc được dùng để leo lên đỉnh Sugarloaf là tàu điện kéo (cable car), đường đi được chia làm 2 giai đoạn. Giai đoạn đầu, tàu điện kéo đưa du khách lên một vùng núi ở trong đất liền, tên là Morro da Urca, khá cao (220 m), để nhìn thấy toàn cảnh vùng vịnh. Giai đoạn 2, du khách được đưa lên đỉnh núi Sugarloaf, ở độ cao 395 m. Tàu điện kéo khá lớn, chứa được 65 người, có tường bằng kính trong suốt cả 4 bên nên du khách có thể thấy rất rõ quang cảnh thành phố khi đang ở trong tàu điện kéo.

Hình 24 - Cảnh đỉnh Sugarloaf chụp từ trong tàu điện kéo.

Hình 25 - Tàu điện kéo chạy từ đỉnh Sugarloaf xuống.

Hầu như ai đến Rio de Janeiro cũng đều đi thăm Sugarloaf cả. Một chuyến đi khác cũng được coi như “bắt buộc” đối với du khách: đi xem tượng Chúa Cứu Thế (Christ the Redemeer Statue). Tượng này nằm trên đỉnh núi Corcovado, ở độ cao 710 m, trong Công Viên Quốc Gia Tijuca (Parque Nacional da Tijuca), cách trung tâm Rio de Janeiro 14 km. Du khách nên để trọn 1 ngày cho chuyên đi xem tượng này. Chúng tôi thoát tiên mua vé métro từ khách sạn đến gần Công Viên Tijuca, rồi mua vé xe đò đi vào trong Công Viên và đưa đến gần chân núi Corcovado. Ra khỏi xe, chúng tôi tìm ra một thang máy dẫn đến gần chân tượng. Bức tượng bằng bê tông cốt sắt cao 30 m, dựng trên một bệ đá cao 8 m, hai cánh tay giang thẳng tầm vai, đầu hai ngón tay bên phải và bên trái cách nhau 28 m,

Điêu khắc gia người Pháp gốc Ba Lan tên Paul Landowski là tác giả pho tượng, riêng tác giả khuôn mặt của tượng là điêu khắc gia người Rumany (phiên âm Lỗ Ma Ni) Gheorghe Leonida. Kỹ sư người Brazil tên Heitor da Silva Costa, với sự cộng tác của Albert Caquot, một kỹ sư kết cấu người Pháp, đảm nhiệm việc xây dựng. Công trình kéo dài từ 1926 đến 1931, và tượng đài được khánh thành ngày 12 tháng 10 năm 1931.

Hình 26 - Tượng Chúa Cứu Thế trên đỉnh núi

Corcovado ngự trị thành phố Rio de Janeiro.

Số du khách đến xem tượng rất nhiều (khoảng 2 triệu người mỗi năm), nhưng được trải dài suốt ngày, từ sáng sớm đến chiều tối. Khi đã được lên đến chỗ chân tượng, thì du khách có đủ tư thế để xem tượng hoặc chụp hình. Không những chỉ chụp hình tượng mà thôi, mà còn có thể chụp cảnh thành phố nhìn từ trên cao.

Hình 27 – Tượng Chúa Cứu Thế
chụp gần từ phía sau tượng.

Hình 28 – Tượng Chúa Cứu Thế
chụp gần từ phía trước tượng.

Đến Rio de Janeiro, nhiều người bị
khó khăn khi đi tìm nhà thờ thành phố.

Nhà thờ này đặc biệt vì hình dạng của nó. Thông thường, các nhà thờ, dù lớn hay nhỏ, đều dễ nhận ra ngay với gác chuông cao trên nóc. Kiến trúc này cao 75 m đã không có gác chuông trên nóc, mà kiến trúc giống như một kim tự tháp nhiều cạnh, gần như hình nón tròn (đường kính ngoài 106 m, đo trên mặt đất), dốc nhiều với phần ngọn bị cắt ngang. Người ta nói kiến trúc được dựng ngay trên đất lịch sử của nền văn minh Aztec.

Ngay khi vào trong nhà thờ, ai nấy đều bị choáng ngợp bởi một thập tự lớn được thắp sáng chiếm gần trọn trần nhà thờ hình tròn với đường kính 30 m. Thập tự đó soi sáng cả bên trong nhà thờ. Và 4 đầu thập tự giá được tiếp nối với kính nhiều màu sắc (vitrail) chạy dọc theo 4 bức tường, từ trần nhà xuống đến tận gần mặt đất thì ngưng lại, nhường chỗ

cho 4 cửa ra vào. Cả nhà thờ được soi sáng bằng ánh sáng từ trần nhà và ánh sáng thiên nhiên xuyên qua kính nhiều màu sắc bắt đầu từ thập tự giá trên trần nhà thờ xuống đến mặt đất.

Nhà thờ này là nhà thờ lớn nhất của Rio de Janeiro, có tên là nhà thờ Sao Sebastiao (tức thánh Sebastian), thánh bổn mạng của thành phố Rio de Janeiro. Nhà thờ có nhiều hàng ghế đủ cho 5,000 người ngồi, tuy sức chứa tối đa là 20,000 người.

Hình 29 – Nhà thờ Sao Sebastiao của

Rio de Janeiro, nhìn từ mặt trước bên ngoài.

Hình 30 - Mặt tiền của nhà thờ

Hình 31 – Thập tự trên trần nhà được nối dài trên tường nhà thờ xuống đến gần đất thì chấm dứt bằng 4 cửa ra vào.

Hình 32 - Phía trong nhà thờ.

Chúng tôi dành ngày cuối ở Rio de Janeiro để đi xem một viện bảo tàng rất đặc biệt, có tên là Viện Bảo Tàng của Ngày Mai (Museum of Tomorrow, Museu do Amanha), nằm sát bờ biển Mauá. Viện bảo tàng này là một viện bảo tàng khoa học ứng dụng, trình bày nhiều vấn đề thiên nhiên mà con người sẽ phải đối phó trong một tương lai gần.

Hình 33 - Toàn cảnh Viện Bảo Tàng Ngày Mai (cửa vào ở đầu bên phải)

Hình 34 - Cửa vào của
Viện Bảo Tàng

Hình dạng của viện bảo tàng rất đặc biệt, được thiết kế bởi một kiến trúc sư có khuynh hướng nhắm về tương lai (futurist) tên là Santiago Calatrava. Toàn cảnh của viện bảo tàng được phỏng theo hình một lá dứa đại màu trắng, hai đầu dốc nghiêng trên mặt đất. Viện bảo tàng

trình bày vài vấn đề của ngành khoa học tự nhiên nặng về sinh thái học.

Hình 35 – Một phòng trưng bày hình ảnh các hiện tượng thiên nhiên.

Hình 36 - Ngay trên cao và giữa viện bảo tàng là hình cầu Trái Đất

Điểm cuối cùng của Brazil chúng tôi đến là thác nước Iguazu, lấy tên sông Iguazu (cách viết tên thác hay tên sông thay đổi theo tiếng quốc ngữ được dùng, tiếng Bồ Đào Nha: Iguaçu, tiếng Argentina hay tiếng Tây Ban Nha: Iguazú). Để thống nhất, chúng tôi đơn giản hóa và dùng chữ Iguazu chung cho tên sông và hệ thống thác nước. Thác nước này được UNESCO xếp hạng là

thác nước lớn nhất thế giới, và được xếp vào 1 trong 7 kỳ quan thiên nhiên hiện đại. Nó là một hệ thống nhiều thác nước trên sông Iguazu ở biên giới Brazil và Argentina, và nằm trong 2 công viên quốc gia kế cận (của Brazil và Argentina).

Hình 37: Một thác nước trong địa phận Brazil

Các thác nước Iguazu cao hơn các thác nước Niagara giữa Hoa Kỳ và

Canada, và cũng rộng hơn cả thác nước Victoria ở biên giới Zimbabwe và Zambia ở Phi Châu. Hệ thống thác nước này nằm trên sông Iguazu ở ngay biên giới Brazil và Argentina. Nhưng trong khúc sông Iguazu này, Argentina chiếm 80% các thác nước (tất cả đều thuộc tỉnh Misiones), còn Brazil chỉ có 20% các thác nước (đều nằm trong tiểu bang Parana). Có tổng cộng 275 thác nước, với độ cao nước chảy từ 60 m đến 82 m. Các thác nước chia sông Iguazu làm 2 phần, phần Iguazu thượng và Iguazu hạ. Trong phần hạ lưu, sông Iguazu có thêm một chi nhánh là sông San Antonio. Chúng tôi đến xem thác Iguazu sáng ngày 9 tháng 11, đi bằng máy bay từ Rio de Janeiro đến phi trường Iguazu, cũng nằm trong địa phận Brazil. Để đi xem thác nước, chúng tôi gửi hành lý ở phi trường, và dự định trở về phi trường lấy hành lý sau

khi xem thác. Thực ra, phần đi xem thác còn kéo dài qua ngày hôm sau, khi vào địa phận của Argentina. Ngay cạnh thác nước Iguazu về phía Brazil có một thành phố nhỏ tên Foz do Iguazu, có đường bộ nối với một thành phố kế cận thuộc Argentina, thành phố Puerto Iguazu.

Hình 38 – Một thác nước khác
trong địa phận Brazil

Hình 39 – Hình một thác nước được chụp gần, cho thấy hơi nước phủ kín chỗ du khách đứng.

Khi đi xem các thác nước phía Brazil, chúng ta được đến gần các thác nước, nhìn hơi nước bay mù mịt chung quanh, mau cảm thấy hơi nước thấm vào người, và quần áo mau ẩm ướt. Và một hiện tượng mà ai ai cũng nhận ra ngay là tiếng thác đổ rất lớn, làm át đi tất cả tiếng nói

hoặc tiếng ồn khác. Sau khi xem các thác nước bên phía Brazil, chúng tôi trở về phi trường lấy hành lý và mua vé xe đò đi qua biên giới vào Argentina, đồng thời làm giấy nhập cảnh vào nước này. Ngay khi băng qua biên giới, chúng tôi lại vào thăm thác Iguazu. Du khách được may mắn đi đến thật gần từng thác nước, nhờ các cầu gỗ (boardwalks) đóng sát cạnh mỗi thác nước. Đây cũng là dịp các nhà sưu tầm hình ảnh đến được rất gần các thác nước. Mà phía Argentina lại có rất nhiều thác nước, đến 80% tổng số! Chắc chắn sẽ có rất nhiều cầu gỗ! Có lẽ đó là lý do giá vé vào xem thác Iguazu phía Argentina cao gấp rưỡi giá vé phía Brazil.

Hình 40 – Thác nước 2 tầng
thuộc Argentina

Về phía hạ lưu sông Iguazu, phân thuộc Argentina, một thác nước thật hùng vĩ đứng ngay giữa sông Iguazu, với hình chữ U, được người ta đặt tên là

Devil's Throat, hay Garganta del Diablo. Thác này thật đặc biệt vì kích thước của nó: chiều rộng của thác là 150 m (đáy hình chữ U), chiều dài 90 m (cạnh hình chữ U), và chiều cao của thác 82 m. Ở giữa thác nước là một làn mây hơi nước bao trùm cả thác, nên không ai có được hình của thác thật rõ ràng mà không có đám mây hơi nước mù mịt bao phủ. Chung quanh thác nước là những ghềnh đá cao ngất, nước chảy làm thành cảnh quan một hý trường. Chúng tôi nhận thấy có vài chiếc cầu nhỏ dẫn du khách ra một chỗ đứng bằng gỗ xây giữa sông để thưởng thức cảnh hùng vĩ của thác nước này, giữa tiếng ồn không ngừng của nước đổ (xem các Hình 41, 42 và 43).

Hình 41- Thác Devil's Throat
nhìn từ trên cao

Hình 42 - Thác Devil's Throat
nhìn từ hạ lưu sông Iguazu

Hình 43 - Thác Devil's Throat chụp gần

Hệ thống thác nước Iguazu thu hút tâm trí du khách, nên 2 ngày trôi qua rất mau. Hơn nữa, ngay cạnh thác nước lại có hai công viên quốc gia (một ở bên Brazil, một ở bên Argentina), nên du khách có thể vào xem nhiều vườn bách thú và bách thảo, có những loại động vật và thực vật đặc biệt. Hệ thống thác nước Iguazu làm ta quên và coi thường các thác nước khác đã đến xem trước đó. Phu nhân cố tổng thống Roosevelt, bà Eleanor Roosevelt, sau khi xem hệ thống thác nước Iguazu ở Argentina, nói rằng bà rất buồn cho thác Niagara của Mỹ và Canada, và bà ta chỉ còn biết nói: “Poor Niagara!”

Chúng tôi có ghé trong 2 ngày thủ phủ Buenos Aires của Argentina. Argentina, còn được gọi là Cộng Hòa Argenti-

na, là quốc gia Nam Mỹ rộng lớn hạng thứ nhì sau Brazil. Buenos Aires cũng là quê hương của đương kim Giáo Hoàng Francis (thế danh Jorge Mario Bergoglio).

Chúng tôi ao ước có nhiều thời gian hơn để tìm hiểu thêm về Buenos Aires và nước Argentina, có những cánh đồng phì nhiêu vùng Pampas, cao nguyên Patagonia và rặng núi Andes hùng vĩ ở phía tây, ranh giới với Chile. Argentina còn được biết đến với đỉnh núi Aconcagua cao hơn 6900 m, điểm cao nhất của cả Tây bán cầu và Nam bán cầu. Chúng tôi mong ước sẽ được trở lại vùng này, khi có điều kiện tốt hơn về sức khỏe.

PHẠM NGUYỄN HẠNH

Nhà thờ Sao Sebastiao - Rio de Janeiro

